

# שיחת השבוע

**חב"ד**  
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

## ספרים חדשים

### פתקים משולחנו של הרבי

מאת הרבי מליובאוויטש  
בהוצאת מעיינותיך וקה"ת  
כרך שלישי ובו מוצגים פתקי מענה שכתב הרבי, לצד פענוח ודברי רקע, מסודרים לפי נושאים. טל' 03-9606018 ובאתר .ayeca.shop

### אוצר הראשונים

מאת הרב אברהם חממה  
בהוצאת המחבר  
חומש בראשית עם ביאורי כשלושים מה'ראשונים' בדרך הפשט. הפירוש מובא תחת החומש ופירושו רש"י. 596 עמ'. טל' .052-7144461

### הפרשה והגמרא

מאת אסי ברק  
בהוצאת המחבר  
הספר מציג את ביאורי הגמרא לפסוקי התורה. כרך ראשון, לספר בראשית. 464 עמ'. טל' 058-6722429

### חדי"מ

מאת י' בן-פנחס הכוהן  
בהוצאת המחבר  
חידות המחדדות את המוח ומעשירות את הידע. הפעלות למועדי ישראל ולאירועי חברה. 232 עמ'. טל' 054-8538950

## זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארשבע אילת ניויורק

4:25	4:28	4:26	4:12	4:22	4:08
צאת השבת					
5:25	5:25	5:24	5:21	5:23	5:21
צאת השבת					

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד  
יוצא לאור עליידי: המרכז לעזרי שלחות  
ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000  
פקס' 03-9606169 • דוא"ל: chabad@chabad.org.il  
אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות נא לשמור על קדושת הגיליון

## עת לאחות את השסעים

עלינו להפנים את התפיסה של השלמות, הנוצרת על-ידי מגוון קולות דווקא. חכמינו קבעו: "איזהו חכם? הלומד מכל אדם"



איזהו חכם? למצוא את הדרך ללמוד זה מזה (צילום: shutterstock)

חכם? הלומד מכל אדם". הם לא אמרו שעלי ללמוד רק ממי שנראה וחושב כמוני, אלא מכל אדם - גם ממי שנראה אחרת וחושב אחרת ממני. כי יש דברים שאני יכול ללמוד ממנו דווקא ולא מאחרים.

אלא שהשלמות הזאת דורשת התחשבות הדדית. כמו בתזמורת, ההרמוניה נוצרת רק כאשר כל כלי מנגן במקום המתאים ובעוצמה המתאימה, ואינו מנסה להשתלט על כולם. כך לכל חלק בחברה יש נכסים שהוא יכול לתרום לכולנו, וצריך למצוא את הדרך להתערב זה מזה וללמוד אלה מאלה.

### להנחיל לדור הצעיר

אחד הקמפיינים המכוערים שהתנהלו כאן בעת האחרונה הוא קמפיין ה'הדתה'. על העגלה הזאת קפצו מתמודדים רבים, שניסו לעשות הון פוליטי על-ידי מלחמה בהנחלת ערכי היהדות לדור הצעיר. אולי עכשיו, אחרי הבחירות, המתקפה הזאת תדעך, כי התוצאה הישירה שלה היא עוד ניכור ועוד תלישות, ועוד ילדים שלא יידעו איך נראה בית כנסת ומה זה 'שמע ישראל'.

הציבור הרחב, גם מי שמגדיר עצמו 'לא־דתי' - רוצה שילדיו יכירו את היהדות. זאת הוכיחו כל הסקרים שנעשו בשנים האחרונות. מי שיכולים להנחיל את המורשת הזאת הם אותם גופים שרכשו ניסיון ומומחיות בנושא, ויודעים להעביר את החומר ברגישות ובהתאמה לקהל היעד. חבל שפעילות יפה ומבורכת כליך תיפגע.

אולי הדמוקרטיה היא שיטת משטר טובה מחלופותיה, אבל אין ספק שהיא יוצרת מציאות מכוערת מאוד. התנהגותם של מתמודדים ושל רשימות מאופיינת בייצריות חייטית, וכל סממני התרבות האנושיים מושלכים הצידה.

הכול מותר במסגרת המרדף אחר הקולות - לשקר, להעליב, להטעות, לפלג, לשסע, להסית, לשסות ציבורים אלה באלה. אולי הטכניקות האלה מניבות הישגים אלקטורליים, אבל הן מותירות אדמה חרוכה ופצעים שקשה לאחות.

### להתערב זה מזה

את פגיעתה הרעה של מערכת הבחירות לרשויות המקומיות התחלנו לראות זמן רב קודם לכן. בערים שבהן חי ציבור מגוון בשלום ובשלווה הורמו דגלים של שנאה ועוינות, בניסיון לצייר ציבורים מסוימים באור מאיים. מתמודדים עטו על כל הזדמנות לעשות הון פוליטי. אירועים דתיים נעשו יעד להתקפות, בתואנה שיש בהם הפרדה בין גברים לנשים וכיוצא בזה.

עכשיו צריך לרפא את השבר. להבין שבכל עיר בארץ חיים בני־אדם בעלי דעות אחרות ואורחות חיים שונים, ועלינו לחיות יחד, בשלום ובהרמוניה. במקום להוציא אנרגיות על חיפוש מגרעות בציבור השני, הבה נחפש את המעלות ואת היתרונות הקיימים בו, שבכוחם להעשיר את חיינו.

בורא העולם ברא את בני־האדם במתכונת ש"אין דעותיהם שוות". במבט שטחי, העובדה שהזולת חושב אחרת ממני יכולה להפריע לי. מדוע אין הוא רואה את הדברים כמוני? למה אני הוא מוצאים את עצמנו מתווכחים? אבל בראייה עמוקה יותר, זו ברכה דווקא. כך ניתנת לי הזדמנות לאתגר את דרך מחשבת, ואולי לחשוב על היבטים שאני עצמי לא הבחנתי בהם.

עלינו להפנים את התפיסה של השלמות, הנוצרת על-ידי מגוון קולות דווקא. חכמינו קבעו: "איזהו

# ביטחון? לא על השבון הזולת

שבת יותר מהשגת ידו".

## לזולת דואגים

בהסתייגות זו יש מסר מופלא בעניין מידת הביטחון. על האדם לבטוח בקב"ה ולסמוך עליו לגמרי, אולם רק בכל הקשור לעצמו. באשר לזולת – נדרשת מהיהודי מידה הפוכה – לא לעשות שום פעולה שתגרום לחברו להפסיד ממון. אם אין לך מה למשכן – אל תלווה, שמא לא יהיה לך להחזיר!

הוא הדין באשר לצדקה גשמית ורוחנית. אין לסמוך על מידת הביטחון על חשבון יהודי שני. צריך לתת צדקה, אך מי שהוא בעל חוב אסור לו להרבות בצדקות, עד שיפרע את חובותיו. יהודי נדרש לקרב את הזולת, ולא לסמוך על הקב"ה שימלא את הבטחתו "לא יידח ממנו נידח", והוא שישב את בניו בתשובה. כי כאשר מדובר בזולת – אין מקום למידת הביטחון, אלא עליך מוטל לספק לו "די מחסורו אשר יחסר לו" (ראה טוה).!

(שבת בראשית תשל"ג)

אך יש מידת ביטחון גבוהה מזו, שמובילה לשפע ניסי לחלוטין: "לזו עליי ואני פורע" (ביצה טו,ב). כותב רבנו הזקן בשולחן ערוך (רמב"ג): "וכל המרבה בהוצאת שבת ובתיקון מאכלים רבים וטובים, הרי זה משובח, והוא שידו משגת. ואף אם אין לו עכשיו מעות מזומנים אלא חפצים – ימשכנם וילווה עליהם, והקב"ה ימציא לו לפרוע. ועל זה אמרו רבותינו ז"ל: 'אמר הקב"ה, לזו עליי ואני פורע'".

## סייג אחד

מדובר באדם חסר אמצעים, שעליו ללוות כסף למימון צורכי השבת שלו. ובכל־זאת ההלכה מעודדת אותו ללוות, בלי שיש לו מקור להחזרת החוב. אין בבעלותו עסק שהוא יכול לתלות בו תקווה כי יניב לו רווחים. ובכל־זאת אומר לו הקב"ה: "אני פורע!".

אלא שכאן מוסיף רבנו הזקן תנאי מהותי: "אבל אם אין לו חפצים למשכנם ולפרוע בהם, לא ילווה ושהקב"ה יפרע, כי מאחר שאין לו משלו – אין עליו חיוב כלל להרבות בהוצאת

בפרשתנו מסופר (תולדות כו,יב): "וַיִּזְרַע יַצְחָק בְּאֶרֶץ הַהֵיבָה, וַיִּמְצָא בְּשָׂנֵה הַהֵיבָה מֵאָה שְׁעָרִים, וַיִּבְרָכֵהוּ ה'". היבול הכפיל את עצמו פי מאה, וזאת למרות אקלים קשה ושנת בצורת.

בתורת החסידות מוסבר שבכל יהודי יש 'בחינת האבות', וסגולותיהם של אבותינו עוברות בתורשה לבניהם בכל דור ודור. נמצא שהברכה העל־טבעית שראה יצחק בתבואתו צריכה להימצא אצל כל יהודי. ואכן, אנו מוצאים הבטחה של ברכה זו בשנת השמיטה (בהר כה,כא): "וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכְתִּי לָכֶם בְּשָׂנֵה הַשְּׁשִׁית, וְעָשִׂיתָ אֶת הַתְּבוּאָה לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים".

## דרגות בביטחון

החידוש באשר לשנת השמיטה הוא שכל יהודי, בלי הבדל באיזו מדרגה רוחנית הוא עומד, משוכנע בברכתו של הקב"ה, ולכן הוא מקיים את מצוות השמיטה בלי לחשוש מהשאלה "מה נאכל?". זו מידת ביטחון מוערכת, ובכל־זאת יש כאן מעורבות טבעית: על היהודי לטרוח ולזרוע את שדהו, ואז יכולו יספיק לשלוש שנים.

## אמרת השבוע

### החברים קובעים

רבי שמעון סופר, רבה של קרקוב, נשא דברים לפני בני קהילתו על הדברים הקובעים את חינוכו של ילד. הוא הדגיש כי העיקר הוא לא לחפש את המורה הטוב וירא השמים, אלא לבדוק מי החברים שעמם ילמד הילד.

והוסיף הרב שזאת אפשר ללמוד מסיפור המדרש, שכאשר רבקה אימנו הייתה עוברת ליד פתח בית המדרש היה יעקב מפרכס לצאת, וכשעברה ליד פתח עבודה זרה היה עשיו מפרכס לצאת. ולכאורה לא מובן מדוע רצה יעקב לצאת, בשעה שיש לו מלאך המלמדו את כל התורה כולה?

אלא מכאן למדנו שאפילו אם המורה הוא מלאך ה' צבאות, יעקב מעדיף לצאת אם החברותא שלו הוא עשיו הרשע...

## פתגם חסידי

"לשם מה תפס יעקב בעקב עשיו, וכי היה בכוחו למנוע ממנו לצאת ראשון? אלא מכאן למדנו שיהודי צריך לעשות מה שבכוחו, והקב"ה יעזור" (אדמו"ר מלעלוב)

יצחק אבינו | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

## מן המעיין

### לא צריך סיבה

"ויהי יצחק את עשיו כי ציד בפיו, ורבקה אוהבת את יעקב" (בראשית כה,כח). אצל עשיו צוין הטעם והנימוק לאהבת יצחק אליו, ואילו אצל יעקב נאמר "ורבקה אוהבת את יעקב", בלי ציון סיבה. כי על יעקב לא צריך להסביר ולנמק מדוע אוהבים אותו.

(עיטורי תורה)

### לראות ולידום

על "כי ציד בפיו" מפרש תרגום אונקלוס כי יצחק אכל מצידו של עשיו, היינו שעשיו פרנסו. כאשר ההורים נצרכים לילדיהם, הם נאלצים פעמים רבות לראות את מעשיהם ולידום ולקבל הכול באהבה.

(מטה יהודה)

### נשאר 'איש'

"ויגדל האיש וילך הלך וגדל" (בראשית כו,יג). הנוהג שבעולם, שעשירים ככל שעושרם גדל, ה'איש' שבהם פוחת והולך. החידוש ביצחק הוא, שעל אף היותו "הלך וגדל", עם זה "ויגדל האיש" – הוא גדל ועלה במעלות האדם.

(באר יצחק)

### ככוח הברכה

"ותיקח רבקה את בגדי עשיו... ותלבש את

יעקב" (בראשית כז,טו). רבקה אימנו חזתה מראש שכאשר בני יעקב יהיו בגלות, כשייאלצו ללבוש את 'בגדי עשיו', לא תהיה להם תקומה בלי ברכתו של יצחק.

(רבי בונם מפשיסחה)

### וכי דגן זרע

"ויזרע יצחק בארץ ההיא" (בראשית כו,יד). רבי אליעזר אומר: וכי יצחק זרע דגן? אלא לקח את כל מעשר ממנו וזרע צדקה לעניים.

(פרקי דרבי אליעזר)

### כוונת הזריעה

מה פשר התמיהה על יצחק שזרע דגן? אלא אף שבחיצוניות זרע דגן, הכוונה הפנימית של הזריעה הייתה שיוכל לקיים מצוות מעשר. נמצא שלמעשה זרע צדקה ולא דגן.

(לקוטי שיחות)

### כנגד שלושת העמודים

"ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר וַעֲבָדָה רבה" (בראשית כו,יד). עבודת שלושת האבות היא כנגד שלושת העמודים שעליהם העולם עומד: אברהם – גמילות חסדים; יצחק – עבודה; יעקב – תורה. לכן נאמר ביצחק "ועבודה רבה".

(לקוטי לוי־יצחק)

# זמן למניין

הוא היה עסקן בכל רמ"ח איבריו ושם"ה גידיו, אדם שחי ונשם עזרה לזולת. מבוקר ועד ערב היה מסור למלאכת השתדלנות למען אחיו, תושבי העיר רודניק שבפולין, ועשה זאת בנשיאת חן ובמאור פנים.

מצוקתו של יהודי שני נגעה לליבו, כאילו חווה זאת על בשרו. הוא לא נח ולא שקט עד שמצא פתרון לצרתו של פלוני, או הפעיל קשרים בחלונות הגבוהים בעבור פלמוני. לשם כך נע בתדירות על הצייר רודניק-ורשה. שם פקד את משרדיהם של נושאי משרה בכירים, ובזכות הקסם האישי הרב שניחן בו הצליח למצוא מסילות לליבם ולהמליץ טוב על בני קהילתו.

את מלאכתו עשה באמונה, והכול ידעו כי יראת השמים שלו קודמת לחוכמתו. לא אחת היה נועץ בסוגיות מהותיות עם רבו, רבי אליעזר מדז'יקוב, שהיה בנרבו-כורו של רבי נפתלי מרופשיץ. בכל הזדמנות שנקרתה לפניו היה פונה לדז'יקוב, לחלות את פני רבו ולבקש את ברכתו.

יום אחד, בעודו עומד בהכנעה מול פני רבו, הופתע למשמע השאלה היוצאת מפי הצדיק: "אמור נא לי, מה באשר לתפילה במניין? האם אתה מקפיד על כך?".

פניו של העסקן הנמרץ התעננו במבוכה. "אומר לרבי את האמת", הנמיך את קולו. "בדרך כלל מקפיד אני שלא להחמיץ תפילות בציבור, אך בשעת הדחק, כאשר עול צורכי הציבור דוחק בי, אני נאלץ לוותר על תפילה במניין..."

הצדיק הישיר את מבטו לעבר החסיד ואמר: "לעולם אל תוותר על תפילה במניין. אל תחשוש מהזמן שיאבד, מפני שההתעכבות לצורך תפילה במניין תניב לך הצלחה גדולה יותר".

הנהן החסיד בהסכמה, ובטרם נפרד לשלום מעם רבו, ביקש הצדיק להוסיף עוד משפט באוזניו: "הקפד לא רק על תפילת שחרית במניין, אלא גם על תפילות מנחה וערבית". והוא שב וכפל את ברכתו בדבר כוחה של התפילה במניין להשיב את פועלו בזירה הציבורית.

העסקן קיים באדיקות את בקשת הצדיק. מעתה לא הרשה לעצמו להשתמש משום תפילה במניין. הדבר פגע בגמישות מהלכיו, והוא נאלץ לתאם את מועדי נסיעותיו לוורשה על-פי מועדי התפילות.

בלי להודיע מתי ישוב. "לא כדאי לך להמתין", המליץ לשתדלן המוכר. "אתה עלול לכלות את זמנך כל היום".

בעוד המזכיר מדבר נפתחה הדלת, ואל הלשכה פסע אותו פקיד בכיר. "שלום לך!", קידם בשמחה את פני העסקן. "מזל גדול היה לך שבאת עכשיו, כי בדיוק הייתי צריך לשוב

בוקר אחד, לאחר תפילת שחרית בציבור, יצא העסקן לוורשה. הוא התעתד לפקוד את משרדו של פקיד בכיר, כדי שזה יפעיל את השפעתו על אנשי האצולה הפולנית שהללו יקנו בגדים אצל חייט יהודי מסוים, וכך יתפרנס בכבוד.

אלא שמזכירו של הפקיד איכזב אותו, כשבישר לו שהפקיד יצא מלשכתו

## לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

### מציון תצא תורה

בזמן הגאולה יתקבצו כל היהודים מכל קצות העולם לארץ ישראל. המצב שיהודים חיים בחוץ לארץ אינו המצב הטבעי והנכון לעם ישראל. מקומו של כל יהודי בארץ ישראל, ורק בזמן הגלות, שבה הדברים אינם מתנהלים כפי שהיו צריכים להיות, יכולה להיות מציאות שיהודים חיים מחוץ לארץ ישראל.

זה אחד ההסברים מדוע בזמן הגאולה נאמר ליצחק דווקא "כי אתה אבינו" (כמאמר הגמרא במסכת שבת פטב). וכפי שהרבי מליובאוויטש מסביר: "משום שאז יראו בגלוי בני ישראל את מעלת התמימות והשלמות, שהכוח על כך נלקח מיצחק אבינו ('עולה תמימה'), ולכן הם נמצאים במקומם האמיתי, שולחן אביהם בארץ ישראל, שעניין זה, להיות בארץ ישראל בלבד, היה דווקא אצל יצחק, מה שאין כן אצל אברהם ויעקב היו זמנים שהם היו בחוץ לארץ" (לקוטי שיחות כרך כה, עמ' 123 ואילך).

### לא לרדת

אך מציאות זו מעוררת שאלה: הלוא אחד מתפקידיו של העם היהודי הוא להנחיל לכל בני-האדם את 'שבע מצוות בני נוח'. הרמב"ם כותב כי אחד הדברים המרכזיים שיעשה משיח הוא – "ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד", והוא מביא על כך את הפסוק "כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' לעובדו שכם אחד". אך אם כל היהודים ייגאלו מהגלות ויהיו על אדמתם בארץ ישראל – כיצד יוכלו לפעול בקרב האומות ולהביא אותן לידי הכרה בנחיצות קיומן של שבע מצוות בני נח?

התשובה לשאלה זו טמונה גם כן במאמר הגמרא, שבזמן הגאולה נאמר ליצחק "כי אתה אבינו" (ראו לקוטי שיחות שם). אצל יצחק מצאנו דבר שלא היה אצל אברהם ויעקב. פעולתו של יצחק לא הייתה על-ידי הליכה "מעיר לעיר ומממלכה לממלכה" לפרסם את שמו של הקב"ה בכל מקום ומקום, כפי שפעל אברהם, אלא בהיותו במקום אחד, בארץ ישראל, משך אליו את באי העולם, בדוגמת אבוקה גדולה המושכת אליה את הניצוצות.

כך מסופר בפרשת תולדות. כאשר נוצר מצב של "ויהי רעב בארץ" הייתה 'דעתו (של יצחק) לרדת למצרים, כמו שירד אביו בימי הרעב'. הוא חשב לעשות זאת לא רק כדי לספק מזון לבני ביתו, אלא מתוך אמונה עמוקה בהשגחה העליונה. יצחק הבין שהרעב נעשה בהשגחה ובכוונה מיוחדת מהקב"ה, כדי שיצא מארץ ישראל ויפרסם את שמו של הקב"ה במדינות אחרות, כפי שעשה אביו אברהם בזמנו, כאשר היה רעב בארץ.

על כך אמר לו הקב"ה: "אל תרד מצרימה... שכן בארץ", וכפי שחז"ל מפרשים: "שִׁפְן את השכינה בארץ". הקב"ה הבהיר לו שדרך העבודה שלו בפרסום שמו של הקב"ה אינה על-ידי ירידה לחוץ לארץ, אלא על-ידי הגברת הקדושה בארץ ישראל, וממנה יוקרן אור הקדושה לכל באי עולם.

### ונהרו אליו כל הגויים

כך יהיה גם בזמן הגאולה. הנביא ישעיה מתאר את הימים האלה: "והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים, ונישא מגבעות, ונהרו אליו כל הגויים. והלכו עמים רבים ואמרו – לכו ונעלה אל הר ה', אל בית אלוקי יעקב, ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו. כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים" (ישעיה ב'ב,ג).

כלומר, רק בזמן הגלות יהודים נדרשים להתפזר בכל קצות תבל להפצת אור הקדושה, כפי שעשו אברהם ויעקב, ואולם בזמן הגאולה יתגלו הדברים בדרכו של יצחק. נשכח כלולו בארץ ישראל, והגויים עצמם יבואו ללמוד איך לקיים את שבע מצוות בני נח ולפעול לתיקון העולם.

למשרדי ליטול מסמך מסוים ולצאת לדרך".

העסקן המשתאה התקשה לעכל את ההשגחה הפרטית שראה לנגד עיניו. הפקיד הזמינו להיכנס ללשכתו ואמר: "נו, אם אתה כבר כאן, הבה נשמע מה בפיד". בקצרה הציג העסקן את בקשתו בעבור ידידו החייט, והפקיד הבטיח לקדם את עניינו.

כשנפרדו הרהר העסקן בליבו, שהכול בזכות הקפדתו להתפלל במניין. אילו היה מזדרז לצאת לדרך, היה מבזבז זמן רב לריק במשרדו של הפקיד, וככל הנראה היה מאבד את סבלנותו ועוזב את לשכתו. בזכות התעכבותו לצורך התפילה במניין, בא למקום בדיוק בזמן הנכון.

משם המשיך למשימתו הבאה. כאן היה האתגר מורכב ומסובך פי כמה: מדובר בענייניו של סוחר יהודי מהעיירה רווואדוב, שמתחריו העלילו עליו עלילת כזב. כעת הסוחר ממתין בחרדה למשפטו.

העסקן החליט לפנות אל עורך דין מפורסם, בתקווה שהלה יסכים לקבל עליו את ייצוגו של הסוחר במשפטו. הוא נזכר שאחד מידידיו, יהודי תושב ורשה, קיים קשרים הדוקים עם אותו עורך דין. הוא מיהר לביתו, כדי לבקשו להצטרף אליו לפגישה עם עורך הדין.

רבה הייתה אכזבתו לגלות כי ידידו נעדר מן הבית לפרק זמן לא ידוע. "הוא יצא מהעיר לרגל עסקיו", בישרו לו בני המשפחה. "איננו יודעים מתי ישוב". ליבו של העסקן נחמץ. כליכך רצה להיטיב לסוחר, אך אז התעשת והזכיר לעצמו כי מן השמים מכוונים את צעדיו.

הוא החליט לשוב לביתו ברודניק, מתוך כוונה לחזור למחרת בבוקר לוורשה. בלי שהיות יצא לדרך. באמצע הדרך הכתה בו פתאום המחשבה: איפה יתפלל מנחה במניין?!

מבטו תר כה וכה, ואז הבחין בשלט המורה לעבר העיר ראדום. הוא הציץ בשעונו. "אספיק להתפלל במניין", חשב, והסיט את העגלה לכיוון העיר. בבואו לבית הכנסת בדיוק התארגן מניין לתפילה.

לפתע נפער פיו בתדהמה. מולו עמד אותו ידד מוורשה שאחיו חיפש בהתרגשות גולל באוזניו את הסיפור, והלה הבטיח להירתם לטובת הסוחר ולגייס את ידידו עורך הדין. "עכשיו אני מבין את דברי הרבי", מלמל העסקן בהתרגשות. "לא הפסדתי דבר בשל התפילה במניין – רק הרווחתי".

(על פי 'פארת'אבות')



הודו להשם. אלקנה בבית הכנסת

## נס ועוד נס בהודו

שחיטה ומילה והמשכתי בדרכי אבי", הוא מספר. "בתום שלוש שנות לימוד ביקשו ממני מטעם הסוכנות היהודית לחזור להודו ולסייע ליהודים שם. מאוד רציתי להישאר בארץ, אבל לבסוף חזרתי למומביי, הפעם בתפקיד. שחטתי עופות ובהמות וערכתי בריתות לילדי הקהילה".

את חודש כסלו תשל"ו (1975) אין אלקנה במנולקר יכול לשכוח. זה היה זמן קצר אחרי נישואיו, והוא ורעייתו החליטו לעלות לארץ. הוא מתאר את הדרמה שהתחוללה: "ישבנו במטוס ג'מבו ובו 392 בני-אדם, וההמראה התאחר בשעה וחצי. באותם רגעים התרעמנו על האיחור. לא ידענו שהוא יציל את חיינו".

### נחיתה בחוסר כול

אבל אחרי נישואיו החליטו הוא ורעייתו לעלות לארץ. הטראומה שחוו במטוס שהתפוצץ ואובדן חפציהם האישיים לא הרתיעו אותם. כעבור יומיים עלו למטוס אחר ונחתו בארץ הקודש. "שיכנו אותנו במגדל העמק", הוא מתאר את התלאות שעברו. "היינו חסרי כול כפשוטו. בלי כסף, בלי אוכל. הפנו אותי לרב העיר, הרב יצחק-דוד גרוסמן. הוא עזר לי להשיג תפילין וטלית".

כשהחל המטוס להאיץ להמראה, נשמע פיצוץ אדיר. התברר שבאחת המזוודות הוטמן מטען חבלה רב עוצמה, שכונן להתפוצץ כשהמטוס יהיה באוויר. המטוס נקרע ועשן החל להיתמר מתא המטען. הטייס בלם את המטוס בכל הכוח. ההתרגשות עדיין חיה בליבו של אלקנה: "צעקתי לאנשים שיאמרו 'שמע ישראל'. המגלשות נפתחו וזרקו אותנו החוצה כמו כבשים. התחלנו לברוח במהירות. אשתי נחבטה, אך רצה איתי. בקושי הספקנו להתרחק והמטוס נהפך לכדור אש".

אלקנה מרבה לדבר על האמונה שהעניקה לו כוח לכל אורך הדרך, גם ברגעי משבר. הוא עבד בבנק הפועלים, וכיום, לאחר פרישתו לגמלאות, הוא מתנדב ב'יד שרה', ב'יד לקשישי', ומסייע לילדים בלימודי מתמטיקה. יש לו שלושה ילדים ושישה נכדים והוא רווה מהם נחת.

### המניין הציל

לתפילת שחרית הוא מקפיד לבוא מוקדם

### חזר בתפקיד

אלקנה נולד במומביי שבהודו, במשפחה שומרת מצוות. אביו היה שוחט. ברשותו סידור של סבו, שעמודיו מסודרים עברית כנגד הודית. את הוריו איבד בצעירותו. בהיותו בן עשרים ושתיים החליט לבקר בארץ.

הוא למד בישיבה בירושלים. "למדתי גם

## פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

### סנדק למבוגרים

**שאלה:** האם סנדק בברית מילה של מבוגר דינו כסנדק רגיל לעניין פטור מאמירת תחנון?

**תשובה:** ככלל, לסנדק תפקיד חשוב בברית המילה, והוא נחשב כמקטיר קטורת, ורגליו נחשבות כמזבח. לכן כתבו הפוסקים שמצווה גדולה, שיש להשתדל לקיימה, להיות סנדק, ושזו סגולה לעשירות.

הסנדק הוא חיוב לעלות לתורה, אם זה יום הקריאה, וזאת כדי לפרסם את חיוב המצווה.

נהגו שהסנדק מסתפר לפני המילה, ולובש בגדים חשובים לכבוד המצווה, כי יום זה נחשב כיום חג שלו.

יש מוהלים הטוענים שבסנדק למבוגר, כנהוג מאז

## מושג ברגע

### יושב אוהל

יש המשתמשים בביטוי 'יושב אוהל' במשמעות של אדם היושב בביתו ואינו מרבה להתרועע בחברת בני-אדם.

ואולם במסורת היהודית 'יושב אוהל' משמעותו אדם המקדיש את חייו ללימוד התורה. הוא יושב בבית המדרש, באוהלה של תורה, ועוסק בה יומם ולילה.

מקורו של הביטוי בתיאור שהתורה מתארת את יעקב אבינו, לעומת עשיו אחיו. בעוד עשיו מוצג כ"איש ידע ציד, איש שֶׁדָּה", הרי יעקב הוא "יִשְׁבֵּ אֲהָלִים". חז"ל פירשו ש'אוהלים' הכוונה לאוהלו של שם ולאהלו עבר, שני בתי מדרש שבהם יעקב למד תורה.

וכך עוברת המסורת, שמי שתורתם אומנותם מכונים 'יושבי אוהל', ואילו מי שמתפרנסים למחייתם נקראים 'בעלי עסק'.

**למחלקת המודעות (בלבד) של 'שיחת השבוע':**  
טל' 053'3166532 דוא"ל: m3166532@gmail.com

**מספר 1 בביטוח בריאות קולקטיבית**

**אלפי מצטרפים מעידים ומוקירים על כך יום יום**

**להצטרפות: 077-444-7777**

